

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. szeptember 30.

1. Botránys körülmények között alakult meg a Tübingia tartományi parlament

A német újkori történelemben még nem látott politikai jelenetek zajlottak Tübingia fővárosában, Erfurtban múlt hét csütörtökön, amikor is a szeptember 1-jei választások után a tartományi parlament alakuló ülését tartotta volna.

A választások után ezek az alakuló ülések alapvetően rutinszerűen folynak le, a parlament megválasztja az elnökét, valamint további tisztségviselőit. Az elnöki pozícióra normális esetben a legnagyobb frakciónak van joga jelöltet állítani, Tübingiában a választások után ez pedig a politikai karanténban tartott Alternatíva Németországért (AfD) lett, ami először lett legerősebb párt 2013-as megalakulása óta és a tartományi Alkotmányvédelmi Hivatal által bizonyítottan szélsőséges szervezetként van számontartva. Mindazonáltal a múlt heti alakuló ülésen a CDU és a Bündnis Sahra Wagenknecht (BSW) frakciói – mint azt előzetesen kilátásba helyezték – egy ügyrendi javaslattal meg akarták változtatni a parlament rendszerváltás óta létező eljárási szabályzatát, hogy ezzel megakadályozzák, hogy az AfD tehesse meg az első javaslatot a parlament elnöki tisztségére. Az indítványról azonban nem került sor szavazásra, ugyanis Jürgen Treutler AfD-s politikus, aki, mint korelnök (mint a legidősebb parlamenti képviselő, az elnök megválasztásáig az új tartományi parlament ideiglenes elnökeként tevékenykedik) vezette az eljárási szabályzatot betartva az alakuló ülés hagyományos eljárás rendjét, nem bocsátotta a másik két párt indítványát szavazásra, mivel az nem felelt meg az eljárási szabályzat által előírt sorrendnek. E szerint először a parlament elnökét kell megválasztani, ami által megalakul a parlament és csak azt követően lehet szavazni további kérdésekről.

Az új tartományi parlament korelnöke az ülés elnapolásáig szigorúan az eljárási szabályzat szerint viselkedett, azonban nem jutott vele előbbre, beszédét sem hagyták, hogy végig mondja, a CDU folyamatosan zavaró manővereket tett, amelynek köszönhetően az ülés többször félbeszakadt és heves viták alakultak ki a korelnök és a többi párt parlamenti ügyvivője között. Mivel nem született megegyezés a felek között, a CDU tartományi parlamenti frakciója ezután a tübingiai Alkotmánybírósághoz fordult a helyzet megoldása érdekében, mert a párt álláspontja szerint Treutler többször megsértette az alkotmányt és a képviselők jogait. Így a CDU frakciója kénytelen volt az „*az utolsó mentsvárhoz*” folyamodni a kaotikus tartományi parlamenti ülés után – mondta a CDU-frakció parlamenti ügyvivője, Andreas Bühl. A politikus az ülés közben „hatalomátvétellel” vádolta meg a korelnököt, és lemondását követelte. „*Felszólítjuk a parlament második legidősebb képviselőjét, hogy vezesse az ülést*” – kiabálta be Bühl, miközben a többi parlamenti frakció is felháborodásának adott hangot az AfD-s politikus viselkedése miatt. „*Katasztrófa, ahogy az AfD láncon tartja a demokráciát*” – mondta Katja Wolf, a BSW frakcióvezetője, míg az SPD „bohózatnak” nevezte az eljárást, és ragaszkodott ahhoz, hogy a tartományi parlamentnek joga van elfogadni saját eljárási

szabályzatát. Ezekre reagálva Teutler elmondta, hogy a megválasztott parlamenti képviselőknek *„józanul és tárgyilagosan kell tudomásul venniük a választási eredményeket”*, és komolyan kell venniük a szuverén akaratát, egyben óva intett a politikai kultúra aláadásától. Az AfD ugyanis a választási győzelme után 32 mandátumra tett szert a 88 fős tartományi parlamentben, míg a CDU 23, a BSW 15, a Die Linke 12, az SPD pedig mindössze hat képviselővel rendelkezik.

Az Alkotmánybíróságnak a CDU keresetéről gyorsított eljárásban kellett döntenie, mégpedig, hogy jogszerű-e, hogy az újonnan megválasztott képviselők új eljárási szabályzatot fogadjanak el, mielőtt megalakult volna egyáltalán hivatalosan a parlament. Végül pénteken este a bíróság elfogadta CDU beadványát. Az ideiglenes végzés értelmében Treutlernek szavazásra kell bocsátania az ügyrend módosítására irányuló frakcióindítványt. A közlemény szerint a bíróság tisztázta, hogy a képviselőknek az alakuló ülésen is joguk van döntenie a napirendről. *„Ez azt jelenti, hogy az parlament elnökének megválasztása előtt is megengedett a vita és az ügyrend módosításáról szóló határozathozatal”* (...együttal) *„Nem sérti az alkotmányjogot a tervezett szabályozás, amely szerint az Országgyűlés elnökének megválasztására már az első fordulóra valamennyi frakció – és nem csak a legerősebb frakció – jelölést nyújthat be”* – indokolta döntését a bíróság. Második nekifutásra így már különösebb botrány nélkül sikerült Thadäus König CDU-s képviselőt parlamenti elnöknek megválasztani (54 szavazat a 87 lehetségesből). A CDU előzetesen megegyezett az AfD kivételével a többi parlamenti párttal Königről, mint konszenzusos jelöltről.

A tartományi parlament alakuló ülése körül kialakult politikai botrány jól mutatja azt a patthelyzetet, amibe a pártok manőverezték magukat a tartományi parlamenti választás előtt és után a politikai tűzfalal, amely évek óta kirekeszti az AfD-t a demokratikus eljárási rendekből. Bár az első lépés most megtörtént, tehát sikerült a parlamentnek megalakulnia, a következő, még nehezebb lépés, kormányalakítás még csak ezután következik, ami további politikai tabutöréseket tartogat a választók és az érdeklődők számára.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Tömeges lemondások a Zöldeknél

Az őszi kelet-német tartományi választásokon elért gyenge eredményei után a Zöldek szövetségi elnöksége látszólag levonta a következtetéseket, amely folytán Ricarda Lang és Omid Nouripour társelnökök múlt héten bejelentették a teljes szövetségi elnökség lemondását. *„Arra a következtetésre jutottunk, hogy új kezdetre van szükségünk”* – jelentette be Nouripour. A másfél héttel ezelőtti brandenburgi választásokon a Zöldek nem ugrották meg a bejutáshoz szükséges öt százalékos parlamenti küszöböt, és így már nem képviseltetik magukat a brandenburgi tartományi parlamentben. *„A vasárnapi brandenburgi választás eredménye arról tanúskodik, hogy pártunk az elmúlt évtized legsúlyosabb válságában van.”* – mondta Nouripour. A Zöldek a júniusi európai parlamenti választásokon, valamint a szintén szeptemberben tartott szászországi és tübingiai tartományi parlamenti választásokon is drasztikus veszteségeket voltak kénytelenek elkönyvelni – Tübingiában szintén nem érték el az öt százalékos bejutási küszöböt, míg Szászországban éppen, hogy sikerült újra bejutniuk a tartományi betörvényhozásba.

„Új arcokra van most szükség, hogy kivezessük a pártot ebből a válságból” – jelentette ki Lang. Az új elnökség megválasztása *„a párt stratégiai újra pozicionálásának az építőköve”* kell, hogy legyen. Lang meglátása szerint *„Most nem azt az időszakot éljük, hogy a tisztségünkhöz ragaszkodhassunk –*

most eljött az idő, hogy felelősséget vállaljunk, és mi ezt a felelősséget vállaljuk azzal, hogy lehetővé tesszük az újramezést”. Langot és Nouripourt 2022. január végén választották társelnökké, azóta viszonylag stabil támogatást élveztek a párton belül. Sok párttag számára kirívóan fontos volt az elmúlt időszakban, hogy néhány korábbi társelnökkel ellentétben rivalizálásnak vagy nézeteltéréseknek nem voltak jelei közöttük. A szövetségi elnökséget 2023 novemberében eredetileg egy kétéves időszakra választották meg, viszont Lang szerint az a novemberi pártkongresszuson tartandó új választásokig marad végül csak hivatalban.

Nouripour és Lang nem kívántak esetleges utódaikról nyilatkozni. Azóta azonban Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszter államtitkára és bizalmasa, Franziska Brantner, valamint Felix Banaszak Bundestag-képviselő hivatalosan is bejelentették, hogy indulnak a társelnöki pozícióért. Banaszak korábban a Zöldek észak-rajna-vesztfáliai elnöke volt, és a párt balszárnyának egyik fontos irányadója, míg Brantnert a Zöldek realó tagjaihoz sorolják.

A párt elnökségének lemondását követően nem sokkal a Zöldek ifjúsági szervezetének (*Grüne Jugend*) vezetősége is bejelentette lemondását. Mi több, a lemondás mellett egyúttal, egységesen, a pártból való kilépés mellett döntöttek. A szervezet tagságának címzett belső körlevelük szerint a céljuk egy „új, határozottan baloldali ifjúsági szervezet” alapítása lesz a közeljövőben. A levélben Svenja Appuhn és Katharina Stolla társelnökök kifejtik, hogy bár a Zöldek elnökségének lemondása „kétségtelenül emberi nagyságról tanúskodik” ők személyesen nem feltételezik, hogy egy új személyi felállás a párt érdemi és stratégiai átrendeződését fogja eredményezni a párt ifjúsági vezetőinek a javára. Ezért az azonnali kilépés mellett döntöttek egy új kezdet érdekében.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Online autóipari csúcsot hívott össze Robert Habeck

Miután a Volkswagen vezetősége bejelentette, hogy a cégcsoport gyengélkedik és számos megszorítást, valamint leépítési intézkedést kell foganatosítaniuk, hogy versenyképesek maradjanak – egyúttal felmondta a németországi szakszervezetekkel kötött, évtizedes munkahelyvédelmi megállapodást, és már nem zárja ki a kötelező elbocsátásokat és gyárbezárásokat – felerősödtek a németországi autóipar folyamatos gyengülésére figyelmeztető hangok. Ennek oka többek között, hogy mind a németországi, mind a kínai piacon bezuhantak az elektromos autók eladásának számai, valamint, hogy a szövetségi kormány tavaly decemberben hirtelen visszavonta az elektromos autók vásárlási prémiumának támogatását, amelynek következtében az eladások még inkább visszaestek. Ezért Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszter múlt hét hétfőre online autóipari csúcsot hívott össze, amelynek keretében a Volkswagen, a BMW, a Mercedes, a Tesla Németország, a Bosch, a ZF, valamint az IG Metall szakszervezet vezetőségével tárgyalt.

Az iparág képviselőivel folytatott konzultációkat követően a gazdasági miniszter kijelentette, hogy nem szabad gyors megoldásokat és „villámgyors” intézkedéseket hozni, inkább hosszú távú tervezésről van szó és ebben egyetértés volt a találkozóon. Habeck elmondta továbbá, hogy a meghozandó intézkedéscsomagok mindig visszamenőleges hatállyal kell érvényesülniük, amelyekről a szövetségi kormány ezt követően konzultálni fog. A miniszter azon kívül, hogy hangsúlyozta, hogy az iparággal már most is folyó rendszeres párbeszéd folytatódni fog, nem jelentett be konkrét kormányzati támogatási intézkedéseket. Ezzel szemben uniós szintű támogatást is ígért a német autóiparnak az úgynevezett flottahatárokkal, azaz a CO₂-kibocsátásra vonatkozó előírásokkal

kapcsolatban. Ezeket ugyanis fokozatosan szigorítani kell időszakos felülvizsgálatokkal, amely 2026-ban lenne újra esedékes. A német autóipar képviselőinek kérésére azonban a miniszter már jövőre szorgalmazni fogja az EU-s szintű felülvizsgálatot. „*Ennek szívesen eleget teszek*” – mondta Habeck. Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Csökkentették GDP-előrejelzésüket a vezető német gazdasági kutatóintézetek

A vezető német gazdasági kutatóintézetek csökkentették a közös, német gazdaságra vonatkozó előrejelzésüket, amely szerint Németország GDP-je idén is 0,1 %-kal csökkenhet, szemben még a tavasszal közzétett 0,1 %-os növekedést előre jelző becslésükkel. A mostani prognózis szerint 2025-re továbbá 1,4% helyett már csak 0,8 %-nyi, illetve 2026-ra 1,3 %-os emelkedést várnak a szakértők. A most bemutatott, korrigált kutatás azért is fontos, mert ez szolgál a szövetségi kormány októberi új előrejelzéseinek alapjául, amelyek egyben a költségvetési és pénzügyi tervezés alapját is képezik.

Németország egy ideje recesszióval küzd, az ország gazdasági teljesítménye már 2023-ra 0,3%-kal csökkent azt az megelőző évhez viszonyítva. Geraldine Dany-Knedlik, a Német Gazdaságkutató Intézet (DIW) előrejelzési és gazdaságpolitikai vezetője szerint például a dekarbonizáció, illetve a kínai vállalatokkal való verseny is olyan strukturális alkalmazkodást igényelnek, melyek a német gazdasági fejlődést hátráltatják. Emiatt belátható időn belül nem fognak tudni visszatérni a koronavírus-járvány kitörése előtti gazdasági növekedési tendenciához – nyilatkozta. Különösen az ipar van nagy nyomás alatt intézetek szerint. Peter Adrian, a Német Ipari és Kereskedelmi Kamara (DIHK) elnöke is aggodását fejezte ki az ipari szektorokban tapasztalható munkavállalási kedvvel kapcsolatban, illetve véleménye szerint gazdasági növekedés helyett csak stagnálást tapasztalnak a kamara tagvállalatai. Emellett a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) múlt hét szerdai előrejelzése szerint Németország legalább 2025-ig a leglassabban növekvő ipari országok közé tartozik majd.

A szövetségi kormánykoalíció a folyamatos gazdasági visszaesés miatt már hónapok óta egy a gazdasági növekedést támogató intézkedéscsomagot tervez. Ennek egyik részeként múlt csütörtökön például a Bundestag elfogadta az úgynevezett bürokráciacsökkentő törvényt, melynek célja többek között a vállalkozások és az állampolgárok bürokratikus terheinek csökkentése. A vállalatok képviselői szerint azonban az intézkedés nem elegendő az olyan alapvető problémák, mint a nemzetközi összehasonlításban magas energiaárak vagy a szakképzett munkaerő hiányának megoldására.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Antiszemitizmus Észak-Rajna-Vesztfáliában – a legfrissebb tanulmány szerint az antiszemita előítéletek széles körben elterjedtek és magas a támogatottságuk

Herbert Reul (CDU) tartományi belügyminiszter és Sabine Leutheusser-Schnarrenberger (FDP) antiszemitért felelős biztos által közösen bemutatott – a tartományi kormány megbízásából készült – friss tanulmány szerint Németország egyik legnépesebb és leggazdagabb tartományában, Észak-Rajna-Vesztfáliában aggodalomra okot adó mértékben nőtt az antiszemitért mértéke. A tanulmány leszögezi, hogy bár a zsidó származású és vallású személyekkel szemben antiszemita attitűddel és előítéletekkel rendelkező emberek egyértelműen kisebbségben vannak Észak-Rajna-

Vesztfáliában, ugyanakkor arányuk mégis nagyobb a vártnál. Megnyilvánulástól függően a tartomány lakosságának 8-25%-ig terjed a megrögzött antiszemita attitűdök aránya. „Az antiszemitizmus az észak-rajna-vesztfáliai társadalomban 2024-ben” című felmérés és tanulmány szerint az antiszemita attitűdök sokkal elterjedtebbek a társadalomban, mint azt korábban más tanulmányok bizonyították.

A felmérés szerint a válaszadók 8%-a egyetért a vallási okokból tett antiszemita kijelentésekkel, míg 12% úgy látja, hogy a zsidó vallás alapvetően legitimálja a gyermekek elleni erőszakot. Minden negyedik válaszadó valósnak tartja a „zsidók” állítólagos túlzott befolyásával kapcsolatos összeesküvés-elméletben fogalt állításokat. A megkérdezettek közel fele (46%) egyetért azon burkolt kijelentésekkel, melyek szerint a zsidóság túlzott befolyással bír a világban. Hasonló arányban (47%) vélték úgy a válaszadók, hogy szükséges lenne „határvonalat húzni” a Holokauszttal kapcsolatos, német múlttal kapcsolatos események feldolgozásában. Szintén fajsúlyosan megjelenik az Izraellel kapcsolatos antiszemitizmus a tartományban. A megkérdezettek 38%-a például hajlamos egyenlőségjelet tenni Izrael Állam és a náci Németország által vallott politikai nézetek között. A tanulmány összesítése szerint a 16-18 éves korcsoport tagjai kirívóan ellenségesek Izraellel szemben. Pártpreferencia szerint jellemzően az AfD és kisebb mértékben a BSW szavazói osztották az Izraellel kapcsolatos legtöbb negatív sztereotípiát. A városi lakosság jellemzően nagyobb arányban vall antiszemita nézeteket, mint a vidéki-kisvárosi. Kevésbé meglepő módon a vallási hovatartozás is szerepet játszott a válaszadások során – a vizsgálatban részt vevő muszlimok antiszemitizmus-értékei általánosságban magasabbak, mint a protestáns vagy katolikus válaszadóké.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Drágul 2025-től az országos Deutschlandticket

Az országos helyiérdekű közlekedést kedvezményesen lehetővé tévő Deutschlandticket 2025. január 1-től 9 euróval többre kerül majd. Erről döntöttek a tartományok közlekedési miniszterei legutóbbi találkozásuk során. Mindez azt jelenti, hogy a jelenlegi 49 euró helyett jövőre már 58 eurót kell havonta fizetni a kedvezményes bérlet igénybevételéhez. A miniszteri konferencia elnöke, Oliver Krischer (Zöldek) – Észak-Rajna-Vesztfália környezetvédelmi, természetvédelmi és közlekedési minisztere – szerint a megállapodás azt mutatja, hogy a tartományok és a szövetségi kormány továbbra is általános jó, de egyúttal továbbfejlesztendő megoldásként is tekintenek a jegyre. „Ezzel az áremeléssel meg tudjuk tartani a jegy vonzerejét, egyúttal pedig szilárdabb alapokra helyezzük a finanszírozását” – nyilatkozta Krischer.

A konferenciát megelőzően komoly eltérések mutatkoztak egyes tartományok álláspontjai között. Míg Bajorország a költségek fedezésére havi 64 eurós árat tartott volna megfelelőnek, addig Alsó-Szászország, Mecklenburg-Elő-Pomeránia és Baden-Württemberg többek között alacsonyabb áremelés mellett foglaltak állást. Ezen tartományok meglátása szerint a túl magas ár veszélyeztetné a jegy vonzerejét. A tartományok képviselői mindazonáltal már az ülés előtt világossá tették, hogy a szilárd és hosszútávú finanszírozás elengedhetetlen a modell további üzemeltetéséhez. A Deutschlandticket anyagi vonzata ugyanakkor már régóta vita tárgyát képezi. A tartományi közlekedési vállalatok nagy bevételkiesést szenvednek el az olcsóbb bérlet-ajánlat miatt. A szövetségi és a tartományi kormányok eredetileg megállapodtak abban, hogy ezeket a veszteségeket egyenlő arányban kompenzálják.

A 2023. május 1-je óta érvényes Deutschlandticket általános nagy népszerűségnek örvend. A bérlet Németország egész területén valamennyi helyi és regionális buszon és vonaton való utazásra feljogosít, ugyanakkor a távolsági vonatokon való utazásért külön fizetni kell. A jegy előfizetés keretében használható, mely havonta lemondható. Az ingázók számára, különösen a nagyobb városi központokban ez a jegytípus gyakran olcsóbb, mint más közlekedési bérletek. Jelenleg körülbelül 13 millió rendszeres előfizetője van országosan a jegynek.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Cikk- és interjúajánló

A HírTv Napi aktuális című műsorában Bauer Bence, Intézetünk igazgatója elemezte a brandenburgi tartományi választások eredményét, valamint Olaf Scholz kancellár és kormánya politikáját.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [HírTv honlapjára](#).

A HírTv déli híradójában Intézetünk kutatási vezetője, Dobrowiecki Péter beszélt a brandenburgi tartományi parlamenti választások eredményeiről és azok a szövetségi politikára gyakorolt hatásairól.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [HírTv honlapjára](#).

Dietmar Woidke (SPD) miniszterelnök egyértelműen győzni tudott, fellélegezhet Olaf Scholz szövetségi kancellár. Potsdamban most a szocik új felállásban kereshetnek koalíciós társat – írja Intézetünk igazgatója, Bauer Bence a Mandineren.

A teljes elemzés elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

Az Ultrahang Plusz adásában Bauer Bence, Intézetünk igazgatója Friedrich Merz kancellárjelöltségéről, a brandenburgi tartományi választásokról, a német határzáról és Németország gazdasági helyzetéről beszélgetett.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson az [Ultrahang Youtube-csatornájára](#).

Az M5 Világ című műsorában Dobrowiecki Péter, kutatási vezetőnk a szeptember 29-i osztrák választások kilátásairól beszélt.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter a Mandiner számára elemezte az osztrák választás eredményeit.

A teljes elemzés elérhető a [Mandiner honlapján](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Horváth Csenge

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu